

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Consequentibus Pertexens, Quae post beatum S. Xaverij
Obitum Soc. Patres ad Dei gloriam in iisdem Prouinciis gessere

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1667

47. [46.] Conuersiones infid. in Chorano insula.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11445

nunc scribimus, euidenter animaduersum est, cum enim Lainius Societati Præpositus communi ad nostros vbique terrarum epistola, significasset nihil dissentaneum à perfecta obedientia facere, qui moti diuinitus, concedi sibi profectiōē ad Indos peterent, vt in iis ad Christū adducendis vitam omnem dicarent ac ponerent: tanto literarum, petentium, & intimis precibus id flagitantium numero est oppressus, vt exhaurienda fuerint suis hominibus cuncta Europæ Collegia, & domus, si petentibus oportuisset satisfactum. Nam qui prope à puero educatus est creuitque in professione instituti, quod animarum saluti propriè penitusque incumbit; hunc profecto vi magna rapi, & ingenti ardore necesse est Europæ Indiam præferre, cum vnum aliquem maiores Deo animarum quæstus illic cernit inferre, quam centum in Europa, centuplicato sudore ac tempore; cum audit integrum ab illo regnum, à cultu saxorum & Dæmonum ad veri numinis obsequia traductum, ab alio vitam pro Christo in rōgis lento igne stillatam; illos telis confossos, truncatos capite, in crucem suffixos. Hæc dum audit, & legit, magnus illum omnino tantæ fortis inflammat & stimulat amor, vitam quamlibet ab Apostolatu diuersam inutilem; mortem quamuis, tam pulchris dissimilem mortibus vilem putat: sed his debet necessario adiungi cautio, quæ orbe non paucos nimis later, quæque tot literis Prouincialium ad Generalem ex India datis toties inculcatur; non esse hanc ad Indos euocationem, nisi hominum virtutis heroicæ multumque, ac diu exploratæ, quales Xauerius toties suis epistolis depingit, optans neminem eò mitti quem suo ipsius examine non esset periclitatus Ignatius. Nam qui fingit ab Indiis Apostolos fingi, non ab dotibus virtutum tanto gradu dignis, sciat magno se in errore versari; nec aliud præter materiam, virtuti iam partæ solum Indicum præbere, qui secum virtutem illuc non inferret, nisi miraculo illic minime reperturum, inter crebriores potissimum tolerantia, ac domandi sui abiiciendique oportunitates, quàm exercendæ erga salutem alienam præclaræ voluntatis. Certe Quadrius vir multum sapiens, & rerum Indicarum vbi diu nostris præfuerat, peritus, narratis summam Lainio Generali periculis, & arumnis quibus Molucentium nostrorum exercebatur vita, [Hinc, ait, liquido P. V. conficiat, viros cuiusmodi hæc deposcant loca vbi leuissimum est malorum, fame, siti, aliisque afflictæ naturæ miseris perire: mea fide pro certo statuat, ad nos non facere quos blanda nouitas huc trahit, conuersionum hinc, nostrorum literis in Europam sparsarum, longe se illi opinionione sua falsos deprehendunt: desiderijs agi oportet serijs perpetuandis pro Christo multa, & aspera quicumque Indias suspirant.] Ita quidem ille de molestiis corporis quæ deuorandæ essent in Molucis, quæ tamen earum sunt leuissima pars, quibus illæ nunc perspersæ sunt insulæ.

Goæ Patrum labores etsi larga manu, fortunaret Deus lætis successibus, quos modo retulimus; Sed his præmium adiunxit, Dei vnus ra-

Cc 2 tiones

47.
Conuersiones infid. in
Chorano insula.

tiones animarumque spectantibus alio quouis exoptabilius, Conuersionem videlicet Chorani. Est hæc perexigua continentis ad latus insula, semileucae spatio Goa distans, nec nisi quinque miliarium complexu. Sed habitatore si quæ alibi vsquam plena, in littoralibus maxime vbi palmis, plantisque aliis mire frugifera & amena, medio vero minus ferax & aliquantulum aspera. Christianos censebat omnino triginta; cæterorum alij colebant serpentes; alij tumulos quos suis è cauis formicæ excitant; nonnulli quod primum iis mane occurreret; quidam etiam nihil & athei; plerique Brachmanes. Sed vna omnibus in ea colluie sectarum impietas. Quò ille ad vocem ethnici vnus prodigiosior imperus diuini spiritus, in fœcem hominum adedò profanam, ex qua die vno quinquaginta supra quadringentos, paulo post octingenti Christo nomen dedere, in hunc modum res acta perscribitur. Celebratum olim fuerat dum esset liberum, nuptiarum par ea in Insula, anno vltra sesquimillesimum septuagesimo primo; iis interfuerat vocatus ad eas Christianus. Sed vocantibus occultus, grandi alioqui sacrilegio daturis, confidere ad mensam cum homine Christiana sacra profitente, anni fluxerant duo, & Prorox Constantinus talium nuptiarum solennes ritus damnarat in posterum, cum deprehenditur qui ante biennium interfuerat nuptiis fuisse Christianus; perturbantur grauius propinqui, Brachmanes nuptias comuni consilio profanas, vitiosas, contra ius factas pronuntiant; matrimonium irritum, iteratisque ceremoniis integrandum, reuocatis prius ad sponsalia coniugibus. Ad hoc legitur secretum, & semotum à frequenti palmetum, vbi de integro multis coram rite omnia repetuntur. Verum Christianus eiusdem Insulæ, Deo magis quàm casu ducente illac præteriens rem omnem intercipit, eius indicium fratri cuidam adiutori ex nostris domestico facit, inquiruntur mox ad pœnam rei ob violatam legem tam seueris edictionibus sancitam, scelus enim adiutor Goani Collegij Rectori Francisco Rodriguez, nuntiarat; qui expertus hos casus religioni Sacrosanctæ semper aliquem lucrari, nec fas ratus Brachmanis, tam securæ factum audaciæ impunè abire, Proregis mandato, capitalium cognitorem Chororum destinat Ioannem Fernandez cum apparitorum familia & Patribus duobus, qui ad animi necessaria præsto essent. Cognitor, vt erat religionis acer vindex, quoscumque reperit in vicinia palmeti capit, alios inuestigat, expiscaturus ex iis reorum nomina quos Goam secum abduci iuberet; cum ecce cordatus inter captos senex, eaque in insula dignitatis & auctoritatis præcipuæ, in medium prodit, motuque quantum dabatur intelligi diuino instinctus; quò inquit appellans cognitorem, quò tantum inquisitionum, vinculorum & strepitus? de nobis, Domine, ne labora, omnes enim Christiani sumus; inde tanquam suarum arbitrum, & interpretem voluntatum consecuti omnes, magnis se vocibus dicere Christianos; solutique mox percurrere insulam, iteratisque clamoribus profiteri se Christianos; idem quoque præstare quicumque occurrerent eorum parentes, amici & affines, iisque

vltro

Utrò eiusdem impulsu spiritus coniuncti ad quinquaginta supra quadringentos Patri se sistere, Christianis doctrinis imbuendos, cumque superuenirent aliis alij, perinde se inuicem alacres lætique accipere & amplecti, ut si bono diu pridem expetito non autem improviso potirentur; Volat Goam mutationis huius aded insperatæ cum epistolis nuncius, celebraturque vrbs communi lætitia; accurrunt sociis in subsidium Patres; adest quintiduo post ipse Prorex, cum nobilitate primaria, & Goani populi concursu numerofo ad cohonestandam sacri baptismi pompam: procedunt iis cathecumeni obuiam albo conscripti sub labaro quod Salvatoris picta effigies decorabat. Miris gaudiis disfluebat Prorex accedentes perlustrans, salutabat, stringebat complexibus, patronum iis se fore spondebat incomparabili affabilitate, nouas iam illis suo ære vestes curauerat, ipsoque illo die tinctionem illorum sacram sua præsentia musicorum choris, & multo bellicarum fragore machinarum ornavit, quas Goa illuc propterea conuehi iusserat. Prandio denique se perquam familiariter præbuit quod plus quingentis simul iisdem neophytis datum est. Fueruntque hi primores fructus Christianitatis Choransenfis, anno 1560. duodec. Kalend. Augusti Deo consecrati, tam lætis deinceps incrementis, nostrorum cultura ibidem aucti, ut cum illic primum, ut indicauimus, triginta vix essent Christiani, breui post tempore inito numero, triginta vix ethnici censerentur.

Chorano Diuar proxima est iuris & ipsa Lusitaniæ insula, sed ad dictissima idolis, & pari apud Brachmanes veneratione, uti apud nos terra sancta, peregrinorum affluxu frequentatur, hanc item votis ac precibus Patrum donauit Deus sub id tempus quo ad Ecclesiam venerat Chororum: Christi iugum subibat vniuersa ditio Goana; oppidum. Aufcinum, è regione Diuari positum, sacri fontis expertem habebat neminem. Ad hæc magnopere Brachmanes angi, stare ad portas legem Christianam; passu altero domi fore; id si procederet, admittenda necne? manendum illic, an migrandum quærendis alibi quietis sedibus? hærebant itaque dubij quid velle deberent potissimum, & fama iactabat adesse tempus quo vellent superi, religionis illic mutari statum, ut Chorani, & Goæ mutatus fuerat, nec abstituros voto Collegij Patres, nisi pedem Diuari fixissent, vulgo quin etiam de re supra fidem narrata, prouerbio erat, ne persuasuros quidem illam Societatis Patres, quo alludebatur ad eorum dicendi efficientiam ex concionum fructu toties obseruatam: in hac perplexi consilij agitatione donarium magnificum decernunt regionis illius celeberrimo idolo dedicandum, Canissum Deum nominabant, statua, templo, & sacerdotibus colebatur; trunco corporis humani caput ferebat elephantis; miræ apud eos de illo fabulæ, ante omnem memoriam temporum traditæ. Euam nondum matrem, dum laborioso incumbit operi, tam copioso sudore maduisse, ut largè terram infunderet; grauidatam mox sudore hoc terram, simulque puerperam, Canissum in lucem edidisse, infantem

47.
Conuers. in
Diuar insu-
la.